

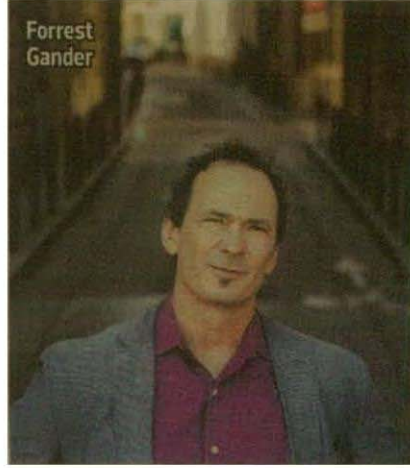
Şiirsel, tempolu ve karanlık bir roman: İz

Forrest Gander'ın Türkçeye çevrilen ikinci romanı 'İz' bir yandan Meksika tarihinin Pancho Villa gibi figürlerinin, bir yandan Bierce gibi bir şairin, bir yandan da romanın ana karakterleri, karı-koca Dale ve Hua'nın içsel sıkıntılarının izini sürüyor...

METİN YETKİN
metinyetkin00@gmail.com

Forrest Gander, 1956 yılında Mojave Çölü'nde doğdu, Virginia'da büyüdü. Jeoloji ve ekolojiyle ilgilendi. Birçok yere seyahat ederek farklı kültürleri tanıma imkânı buldu. Aslen şair olan Gander, 2019 yılında şiir dalında Pulitzer Ödülü aldı. Yapıtları birçok dile çevrildi ve İspanyolcadan birçok şiir çevirisi yaptı.

'İz', yazarın Türkçeye çevrilen ikinci kitabı. Romanın ana kahramanları Dale ve Hua çifti. 20'li yaşlardaki oğulları Declan'ın akıl hastanesindeki durumu yüzünden kendilerini depresyonda bulan çift, ilişkilerini kurtarmak için Meksika'ya doğru seyahat eder. Declan'dan önceye gidilirse Dale, üniversitede profesördür ve son sınıf öğrencisi Hua'nın kilden ürettiği sanat eserlerinden etkilenir. Dale, Hua'dan 10 yaş büyük olsa da kısa zamanda evlenirler ve çocukları Declan doğar. Declan herkese karşı sevecen bir çocuktur lakin ebeveyniyle arası her zaman kötüdür. Neticede tedavi görmesi için hastaneye yatırılır. **Dale ve Hua, onu her gün ziyaret ederler ve hayatlarını Declan'a göre düzenlerler ama zamanla ikisi de alkole ve antidepresana yönelir. İlişkilerini kurtarmak için Meksika yolculuğuna çıkarlar.** Bu yolculukta Dale, meşhur yazar Ambrose Bierce'nin ölümüne dair üç rivayeti üç farklı yerde anlatacaktır: "Hikâyeleri uzatmak daha eğlenceli olacak, dedi. Bierce'in ölümüne dair üç teori. O yüzden üç günde ziyaret ettiğimiz üç yerde anlatacağım sana onları." Ambrose Bierce, kısa hikâyeleriyle tanınan Amerikalı bir yazar. 1842 yılında doğmuş, 1914'te ölmüş. Forrest Gander, tıpkı korku romanlarıyla ün salan Bierce gibi sarsıcı, gerilim dolu bir atmosfer kurmuş romanı 'İz'de. Gerek betimlemeleri gerek olay örgüsüyle karanlık bir roman bu... Okuyucu, giderek kararın gerilim dolu bir atmosfer içinde adeta nefes alamaz halde buluyor kendini. Nitekim, işler Dale ve Hua çiftinin istediği gibi gitmiyor çünkü tekinsiz

bir yerde, uyuşturucu çetelerinin insanların gövdeleriyle kafataslarını farklı farklı yerlere attığı bir coğrafyada buluyorlar kendilerini. Arabaları bozulan Dale ve Hua çifti için ufukta ölüm tehlikesi beliriyor.

Romanda, Gander'ın şairlik yönünü de görmekteyiz. Zaten neredeyse her bölüm bir şiirle başlıyor. Bu şiirler okuyucuya ne olacağı hakkında ipucu vermese de kahramanların akıbetini sezdiriyor. Birer kehanet gibi, bölümü başlatan şiirler...

'İz'in sinematografik yönü de ağır basmakta; bir gerilim filmini andıran, araba camına aniden bir kuşun çarpması gibi sahnelerden çokça vardır romanda. Hatta bazen rüya motifi de bu işlevi yükleniyor. Yazar, bunu betimlemelere ağırlık vererek başarıyor ki betimlemeler yer yer çok ayrıntılı olmakla beraber yer yer şiirsel bir nitelik kazanmakta. **Roman ilerledikçe gerilimin temposu da artıyor, okuyucu ne olacağını kestiremez hale geliyor.** Bir yandan Meksika tarihinin Pancho Villa gibi figürlerini, bir yandan Bierce gibi bir şairi, bir yandan da Dale ve Hua'nın içsel sıkıntılarını aynı anda takip ederken buluyor okur kendini. ■

İZ
Forrest Gander
Çeviren: Olcay Sevimli
Yapı Kredi Yayınları,
2019
226 sayfa, 24 TL.